

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Sanctuario Lavretano Almæ Virginis Domo Relatio

Bartoli, Baldassare

Macerata, 1675

Cap. V. De loci Sanctitate, ac diuturna mora, quam in eo Christus, & Virgo Mater habuit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64934](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64934)

*De loci Sanctitate, ac diuturna
mora, quàm in eo Christus, &
Virgo Mater habuit.*

Cap. V.

Quanta sit Sanctæ Domus Lau-
retanæ dignitas, ac religio
ex misterijs superius enarra-
tis, & passim ex annalibus colligi-
tur, etenim non in Europæ tantum
fines, sed etiam in longinquas, ac
disiunctissimas Regiones eius No-
men, & fama peruasit. In hac Vir-
go Parens in lucem edita, Iosepho
desponsata, à Spiritu Sancto fœcun-
data, concepit in Utero. In hac *Ver-
bum Caro factum est, & habitavit in
nobis, quem diem Leo Magnus ce-
leberrimum appellat. Ut in quo ac-
cepit Mundus exordium, in eodem ha-
beret Christiana Creatura principium.*
Arcane sanè Misterium, quo Virgo
Deum copulauit, & Hominem in
Nazarena Domo ad ea Verba, *fiat
mibi secundum Verbum tuum. Fiat in-
quit,*

quit, & Verbum Caro factum est in-
 cunctanter, itaut fiat, & factum si-
 mul fuerit eodem temporis mo-
 mento. Ineffabile sanè Misterium,
 quo nil maius ab omnipotente
 fieri, & cogitari potuit, vt ex Vir-
 gine Christus hic nasceretur, atque
 vna foret Deus, & homo, virgo, &
 Mater, quod ait Apostolus in Ephes.
 2. *Vtraque vnum.* Assertio est non au-
 lorum Doctorum, hac in *Ædicula*
 Angelorum Choros præfago ore or-
 tum concinisse Mariæ, quamobrem
 Damascenus ait, *hic lacte lacteris,*
 & *Angelis vndique cingeris.* Id etiam
 Diuæ Birgittæ reuelatum esse ex hi-
 storijs habetur. Descendisse eo die in
 hanc sanctissimam Domum Cœlestiū
 Ciuium Legiones, quæ Reginæ om-
 nium assistebant, Ioannes Bonifatius
 de hac loquens ait. *Perditi homines in*
hanc Ædiculam introeuntes repente
mutantur, Hæretici impietatem eiu-
rant. Vltiores iras, & similtates de-
ponunt. Christophorus Marianus,
 Leander Albertus, & alij asserunt.
Quemquam nunquam fuisse tam per-
ditum, quem Mariæ Lauretanæ aspe-

Etus

Etus
 uer
 tas
 mo
 &
 del
 ille
 hor
 sum
 A
 sibi
 Del
 præ
 qui
 pia
 piu
 sus
 cor
 pist
 cap
 ria
 non
 in
 re
 sum
 San
 tia
 lac

Etus aliquo pietatis sensu non commo-
uerit. Turfellinus sic ait. Loci digni-
tas tanta est, vt in ipso introitu ne-
mo in admirationē non rapiatur. Ita
& alij permulti cum Baronio ea-
dem Verba tradunt. Diuinitus
ille Omnium pectoribus incutitur
horror ad Sacrosanctæ Domus ingres-
sum, vt quicumque ad Lauretanam
Adem accedunt, ad ipsam Virginem
sibi adire videantur, & sane hic Deus,
Deique Mater miro quodam modo
præsentiam suam declarant. Quod
quidem loco plerique mortalium,
pia animi dulcedine affecti, exci-
piunt Diuinos afflatus, mentis exces-
sus, claras visiones, sicuti Birgittæ
contigisse fertur, quæ à Deo acce-
pisse dicitur huiusmodi verba in Reuel.
cap. II. Qui ad locum istum, vbi Ma-
ria nata est, & educata fuit, venerit,
non solum mundabitur, sed erit vas
in honorem meum, & habebit gusta-
re, & videre quàm dulcis, & suavis
sum ego Deus. His dotibus, ac tali
Sanctitate Lauretana Domus præsen-
tia Christi, & Virginis Matris con-
sacrata præfulget, sic enim iure opti-
mo

mo plerique passim eam consalutant. Terrestris Cælum Prodigale Tectum, Deiparæ Thalamum, Virginis Regiam, Numinis Aulam, Dei que Domum Augustam in qua Verbum Caro factum est, & habitavit in nobis. Flavius Blondus Eugenij Quarti Summi Pontificis à secretis libro illustratæ Italiæ à se edito de ea sic meminit. Celeberrimum totius Italiæ Sacellum gloriose Virginis Mariæ in Laureto. Christoforus Marianus de trophæis Marianis & Ioannes Carthagena de Arcanis Deiparæ sic aiunt. *Tanta est loci dignitas, talis gloria, tam excelsa Maiestas, ut ipsam locis omnibus, qui sub Cælo sunt, anteferre non dubitem.* Ioannes Bonifacius in Historia Virginali hæc exaravit. *Inter altissimæ Cæli Reginæ Aedes, Lauretana Domus merito, & iure tenet Principatum.* Hieronymus Angelita in hac verba tradit. *Hic locus sanctus atque Terribilis, in quò non homo ex limo Terre, ut in Agro Damasceno, sed de purissimi Sanguinis Virginis guttule substantiæ, nullo peccato obnoxia, Deus ineffabili modo factus est Homo,*

in

in q
pta
flor
mu
tat
Virg
ille
locu
bili
An
& e
Virg
bat
ni
per
que
mi
cun
est
nisi
Qu
ma
hac
fab
go
tur
bit
str

in quò non Mulier de Virili latere sum-
 pta, prout in viridiarijs illis perpetuò
 florentibus Terrestris Paradisi, sed
 mulier Virgo natura ordine commu-
 tato, Dei Mater effecta, servata,
 Virginitate. Clarissimus habetur Mons
 ille Thabor ob Christi Ascensionem,
 locus autem hic Sanctus, atq; terri-
 bilis longe nobilior, in quò degebat
 Anna, nata est Deipara, conceptus,
 & aducatus est Christus, quem ea
 Virgineo lacte potabat, amplexa-
 batur, & ut ait Augustinus, Om-
 ni genere ministratrix extitit sem-
 per videns famulantium adesse fre-
 quentiam Angelorum, qui Domino
 ministrabat. Et verum est dicere
 cum Patriarca Iacob. Terribilis
 est locus iste, non est hic aliud,
 nisi Domus Dei, & Porta Cæli.
 Quidam enim iure optimo sic excla-
 mauit. O res mirabilis, ut in
 hac humili Domo faber esse voluit
 fabricator Orbis. Adulto nato Vir-
 go Mater velut Ancilla famulaba-
 tur, ut in Eccles. 24. Et in ha-
 bitatione Sancta coram ipso mini-
 strabat. Pari etiam studio Iose-
 phus

phus in Fantulo Viroque Deo solers
 præsto erat in cunctis, vt aiunt assi-
 duus, & diligentissimus Educator fi-
 lij, cui, testantur Doctores, in hoc
 Diuino Sanctuario Angelorum Exer-
 citus assistisse, ipsumque Iesum cum
 Virgine Mater, & Iosepho habitas-
 se, quandoque etiam cum suo dile-
 cto Præcurfore, Apostolisque diuer-
 satum esse. Ac excepto tempore se-
 ptem annorum, quò Saliano Teste in
 Ægypto permanserunt, Christus hac
 in sacratissima Domo (quam manu
 tetigit, & præsentia sacravit) labo-
 rauit, orauit, quieuit, comedit, bi-
 bit, & habitauit annos tres, & vigin-
 ti, Maria vero viginti septem; Lo-
 cus Sanctus, atque terribilis, in
 quò Domicilium fixit Mundi Re-
 demptor, qui nobis assidue, præ
 oculis habendus est, vt discamus
 eum ad Cælum sequi, & quæsitum
 vbi habitauit, & habitat, inuenire
 possimus, &c.

Et quamuis Heretici Petrus Vege-
 rius, & Illiricus Centurio cæteris
 cum Nouatoribus eam cauillosis
 inuentis impugnaverint, à Francisco

Tur-

Turriano, à Petro Canisio, Heltheo,
 & Ludouico Centofloreno pessima
 eorum mendacia iam satis sunt expu-
 gnata. Neque est quod strideant, vt
 sepe faciunt, Calvinistæ, conantes
 Christi Fideles à piorum cultu loco-
 rum retrahere, illos etenim, alios-
 que sectæ similis nefarios homines
 optimè redarguit Canisius his verbis.
*Quamuis hæresum flamma longè, la-
 tèque grossarentur, tamen plures quam
 antea, & maiori alacritate Lauretum
 undiquè confluxerunt, & vetus Edis
 Lauretanæ celebritas permanet. Nec
 enim ambiguunt piorum animi (vt
 optime scribunt Auctores) quin Di-
 uinitus id ipsum Conclauè, per An-
 gelos eo translatum fuerit, tum pro-
 pter grauissimorum Doëtorum de re
 testimonia, tum miraculorum cre-
 britatem compulsi, quibus locus iste
 à seculis inauguratur, & illustratur
 in dies.*

Æquè Clemens VII. Pont. Max.
 ad penitus retundendam temerita-
 tem Hæreticorum, qui in Sanctam
 Domum Lauretanam latrare non de-
 sinebant, rem tantam, & adeo cele-
 brem

brem miraculorum testimonio iterāta, diligentissima inquisitione confirmare constituit. Delectos igitur tres ab intimo sibi Cubiculo spectatæ famæ viros in Dalmatiam, & Nazarethum cum omnibus Sanctæ Domus mensuris, cæterisque ad rem faciētibz, ablegat, qui iussa Pontificis omni cum diligentia executi veritatem tot antea per ætates fidelium testimonijs comprobata, nouam demum, & oculis, & ab Accolis extracta, confirmarunt. Cumque Sanctæ Domus fundamenta, quæ Barbari saxis, terraque oppleuerant, effodicurassent, & mensuras ad regulam, libellamque comparassent, duos inde lapides erutos (cuius quidem generis apud nos minime extant) ad maius veritatis testimonium Romanam vexerunt.

Cesar Cardinalis Baronius tantæ fidei apud omnes, & authoritatis, dum Lauretum cum Clemente VIII. Pont. Max. profectus est, Illyricos, & Recinetenses omnes inibi peruoluauit asseruatos annales, & hæc memorix tradidit. *Domus illa in qua*

Ver-

Verbi Incarnatione Sanctissima Virgo
 caelestem accepit Nuncium, adhuc ma-
 gno miraculo non solum integra perse-
 uerat, sed Angelorum ministerio ab
 Infidelium manibus vindicata, in Dal-
 matiam primum, inde in Italiam tran-
 slata est in Agrum Lauretanum Picenæ
 Prouinciæ quod perinsigne, & vetu-
 stissimum antiquitatis monumentum,
 totus Cattolicus orbis veneratur, &
 colit.

Hæc vero, atq; alia huiusmodi
 de Sancta Lauretana Domo compro-
 bantur à viginti duobus Decretis in-
 dultis, & Priuilegijs Romanorum

Pontificum, quæ membraneo, &
 papyraneo in Codice asser-

uantur in eiusdem

Almæ Domus

publico ta-

bula-

rio.

Laure